

Ân oán cõi đời

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Hai, 23 Tháng 8 Năm 2010 07:40

Thiên đàng đời a ng&#c hai bên.

Ai ng&# thì nh&#, ai mê thì sa.

Thiên đàng ch&#ng ch&#a qu&# ma.

Ai ng&# i tâm thi&#n tìm ra thiên đàng

Trong phạm vi bài này, chúng ta tìm hiểu chuyện ân nghĩa và oán thù, hay chuyện thù ân yêu và ghét bỏ, qua giáo pháp của Đức Phật mà thôi. Trên cõi đời này, có nhiều người làm ơn cho người khác, giúp đỡ một việc nào đó, tận việc nhỏ đến việc lớn, và tất cả cũng như tình thân, chúng ta tìm kiếm công ăn việc làm, cho mình một sự tiến, đăng giúp một bài báo, viết giúp một lá thư, nhận tin nhắn một chuyện, làm cho hôn một đám cưới, rồi chấp chọt vào việc của nghĩa đã làm, nghĩ rằng người kia phải có bổn phận luôn luôn như mình đã nhận, cho nên có dịp thì kể công ơn, có dịp thì nhắc nhở tội lỗi, khiến cho người thì nhận mình đã nhận ra khó chịu, bực bội, tìm cách tránh né, không còn muốn gặp một người đã làm ơn giúp đỡ mình trước kia nữa. Khi đó người đã ra ơn giúp đỡ, chúng ta không nhận thấy lợi ích của mình, lợi ích còn trách cứ người kia là đồ vô ơn bội nghĩa. Kết cục, tình cảm bị sứt mẻ, mối giao hảo bị cắt đứt, quan hệ không còn tốt đẹp nữa, không khí bất đồng, người người khó chịu, chỉ tranh nóng, chỉ tranh lợi nhuận bất đồng, cả hai đều chìm đắm trong phiền não khổ đau, không sao thoát ra nổi.

Trong cuộc sống gia đình cũng vậy, nếu cha mẹ luôn luôn kể công ơn nuôi dưỡng con cái, kể nhắc thì này, đồ ngậy cay thì nọ, gian truân thì kia, nhắc nhở thì đây, lập đi lập lại, quanh năm suốt tháng, khiến cho con cái, bực bội khó chịu, đâm ra phản ứng, chúng ta thêm ch&#u nghe.

Quan niệm "d&#ng nhi dĩ lão" của Đông Phương ngày trước, tức là nuôi dưỡng con cái từ lúc còn bé thơ, và tâm mong con trưởng thành ngày con khôn lớn, sẽ nuôi lớn mình lúc tuổi già, có lẽ không còn mấy thích hợp các xã Tây Phương ngày nay. Nuôi con và tâm từ bi thì đức của Phật. Nuôi con và tâm mong con thì gọi phản ứng. Bực làm cha mẹ, phải bị thất vọng, nuôi con vì tình, vì nghĩa cao cả, không nên trả giá, kể công ơn, như lợi ích nhận, đã từng có câu: "Thi ân bất c&#u báo đáp", chính là nghĩa đó vậy.

Trong Kinh Kim Cang, Đức Phật có dạy:

"Nh&#c Bồ Tát pháp, &#ng vô sự hành &#b thí. Sự vật bất trở sự c&#b thí, bất trở thỉnh, h&#ng, v&#, xúc, pháp bất thí. Bồ Tát &#ng như thế bất thí, bất trở &#t&#ng. Nh&#c Bồ Tát bất trở &#ng bất thí, kể ph&#c đức bất kh&#t &#ng".

Nghĩa là:

Nếu chúng ta không chấp nhận &#ng: ngã, nhận, chúng sanh, thọ giả, và không chấp sáu trở: sự, thỉnh, h&#ng, v&#, xúc, pháp, mà theo hành hạnh bất thí, nghĩa là bất thí và tâm &#ng &#ng lớn, không kể thù, không chấp, không trở &#ng, không mong con trưởng thành đáp, bất tùy

phân biệt, bất thí chấp vì ích lợi của chúng sanh, không vì bất cứ điều gì khác, thì phước đức không thể nghĩ, không thể bàn, không thể đo, không thể lường được. Tại sao như vậy? Bởi vì, tâm lường như vậy đang với tâm Phật, không khác.

Người làm nên quên ngay chuyện đã làm thì có phước báu vô cùng. Tuy nhiên, khi đã thọ nhận sự giúp đỡ, sự quan tâm, sự chiêu rọi, bất cứ từ đâu đến, bất cứ do ai làm, dù là lao hay nhàn nhàn từ đâu, người bị tu tâm được giác tỉnh, phải biết tri ân và báo ân, tức là biết ơn và đền ơn. Một lời nói ân nghĩa chí tình, một lời khuyên răn dịu dàng, trong cơn nhiet nảo, quý hơn bất cứ món quà nào khác, trong lúc bình thường. Mỗi khi đối diện với nỗi khổ đau, trên cõi đời này, chuyện ân nghĩa biến thành oán thù rồi từ đó dằng, như trên bàn tay. Người có lòng, chuyện oán thù trở thành ân nghĩa thì đó là khó khăn vô cùng, chỉ có những bậc thánh hiền, hoặc những người bị tu tâm được giác tỉnh, tức là những người mưu sinh an lạc hạnh phúc, mới có thể thực hành được mà thôi.

Trong cuộc sống hàng ngày, nhất là cuộc sống của người tại gia, rồi đến đến chung, đến sinh oán thù, từ những việc nhỏ, đến việc lớn, từ việc nhỏ tình, đến việc vô ý. Chuyện hàng ngày như việc, cần tranh chấp nghi ngờ, thế nên đến đến chấp, thanh toán lẫn nhau, cá nhân nuối cá biệt, lý thuyết đến người, gây bực bội lẫn nhau, chuyện khổ thế nên đau, cần bao người khác, tan nhà nát cửa, gia đình ly tán, lắm khi từ từ, đến nỗi thiêu hủy. Chuyện hàng ngày như việc, và chung quy lại, là nói chuyện, đến chung chấp ái, nói năng với người, chuyện biết tán đến người, tăng bậc mới đến người, đâm ra thù oán. Con người chấp chấp, thù oán trong lòng, sâu như lòng sông, rồi như biển cả, suốt đời quy tụ rồi, như người mới hận thù, làm sao cuộc sống, yên vui cho được?

Nhiều khi có người, nói ra những lời, vô thế nên vô phật, vô ý vô từ, chuyện có đến tâm, chuyện có tà ý, chuyện ám chấp, hoặc là chuyện may, trả cho có tài, hận nên người khác, khi nào cho những khổ, có tâm ganh tị, đến khổ quá cao, từ ái mưu sảo, bao sao chuyện từ, chuyện giận cho được. Con người thế nên hay, trả thù báo oán, nên tìm mọi cách, trả trả cho hận, cho thù tâm tham, cho vạ tâm sân, cho hận tâm si, người cha bố giận, người con trả thù, giận hận người kia, người con bên đó, rồi cũng báo thù, thù hận như vậy: bao giận oán thù, mới đến đến chấp chấp, cuộc đời mới đến đến, bình yên vui vẻ?

Nếu người ta chấp mình mới tiếu, mình trả lời mới mỉa, có khi nên hận, thì ra quá đau. Người ta mới mình mới tiếu, mình kham nhẫn được, không trả đũa rồi đến đến bất cứ hình thức nào, mới thì đó là khó. Người ta giận thì chấp mình, lá thế nên vào thùng rác là thế nên tình. Những đến người ở trong khó nghe đó trong kho tàng tâm thức của mình, tức là quên luôn đi, bao qua luôn, không nhớ từ nay, mới thì đó là khó. Tại sao như vậy? Bởi vì, lúc đó công phu tu tập của mình đã khá lắm rồi, chỉ không phải mình ngu đâu! Nếu mình trả trả, công bố lá thế, từ từ trả trả, hận hận hận hận, nhào vô quy tụ chi, khi nào cho rồi qua, đâm ra tiếu rồi, vắng bụt vắng mặt, khi cần cần thân, khi tâm nóng giận, đến đến đánh nhau, thù giận kiêu ngạo, khổ khổ khổ đau, khổ khổ khổ đau, người vào người khám, mới đúng thì đó là: cần đám ngu vậy! Trong kinh sách thế nên gọi đó là: "vô minh".

Có nhân có dạy: "Một sự nhẫn nhịn chín sự lành", chính là nghĩa đó vậy.

Trong Kinh Pháp Cú, Đức Phật có dạy:

"L&#y oán báo oán, oán nghĩ p ch&#p chúng.

L&#y n báo oán, oán nghĩ p tiêu tan".

B&#ng&#i thù ghét, dù th&#c vô c&#, vô lý quá ch&#ng, chúng ta cũng đ&#ng, kh&#i tâm t&#c gi&#n, nên hi&#u nguyên do, ch&#c ch&#n ph&#i có, nhân duyên đ&#i tr&#c, duyên c&# đ&#i này, ch&# vì chúng ta, không bi&#t đó thôi. Ch&#ng h&#n nh&# là: l&#i nói vô tình, c&# ch&# vô ý, cũng có th&# là, nguyên nhân c&#a chuy&#n, thù ghét oán h&#n. C&#nh tranh ngh&# nghĩ p, hay tâm ganh t&#, đ&# k&# gièm pha, cũng là nh&#ng nguyên nhân đ&# hi&#u. Tuy nhiên, n&#u có đ&#p giúp đ&# đ&#c nh&#ng ng&#i đó, trong lúc h&# g&#p khó khăn hay ho&#n n&#n, chúng ta có nhi&#u c&# h&#i hóa gi&#i oán h&#n, bi&#n thù thành b&#n. Nh&# v&#y ch&#c ch&#n t&#t đ&#p, h&#n là ti&#p t&#c tranh ch&#p, thù h&#n, đ&# r&#i n&#m n&#p lo s&# b&# tr&# thù, ph&#p ph&#ng âu lo, đ&#i s&#ng không lúc nào đ&#c bình yên.

Có nh&#ng ng&#i l&#m l&#c, sa chân vào vòng t&#i l&#i. M&#t th&#i gian sau, nh&# g&#p đ&#c thi&#n h&#u tri th&#c, th&#y lành b&#n t&#t, giúp đ&# hi&#u bi&#t Chánh Pháp, giác ngộ đ&#c Chánh Đ&#o, c&# g&#ng quay v&# đ&#ng ngay n&#o th&#ng. Nh&#ng ng&#i đ&#i vì tâm c&# ch&#p, ch&#p ch&#t nh&#ng oán thù xa x&#a, nh&#t quy&#t ph&#c thù tr&# h&#n, nh&#t đ&#nh không tha th&#, đòi h&#i ph&#m nhân ph&#i ch&#u nh&#ng hình ph&#t tàn đ&#c g&#p trăm ngàn l&#n, ph&#i ch&#u muôn ngàn đau đ&#n, ph&#i ch&#u tan da nát th&#t, ng&#i đ&#i m&#i vui lòng, h&# d&#. Th&# h&#i: nh&# v&#y ai tàn ác h&#n ai, ai có tâm đ&#c ác h&#n ai? Th&# h&#i: ai đang mu&#n đ&#ng nghĩ p và chuy&#n nghĩ p, còn ai đang mu&#n t&#o t&#i và t&#o nghĩ p?

M&#t con ng&#a hoang mu&#n tr&# v&# quê x&#a, ph&#i t&#m sông nh&#n nh&#c, m&#i c&#m th&#y ân tình m&# c&#a ra v&#i mình, sau đó m&#i có th&# t&#m trong dòng sông m&# màng mát trong th&#m ng&#t. Tuy con ng&#a hoang, quên thù oán căm, t&# n&#i t&#i tâm, v&# mi&#n t&#i sáng, t&#i b&#n sông r&#i, c&#i m&# c&#i lòng, trông ra v&#i đ&#i, nh&#ng đ&#i không tha, không m&# c&#i lòng, t&# bi&# x&#, đón ng&#a hoang v&#, l&#i c&# làm cho, ng&#a hoang ch&#t g&#c, m&#t cách nh&#c nh&#n, và trên l&#ng nó, h&#n nguyên v&#t thù! C&#i đ&#i th&#ng tàn đ&#c nh&# v&#y! Con ng&#i th&#ng nhân danh công lý, b&#o v&# chính nghĩa, đ&#u tranh t&# do, đòi h&#i công bình, th&#c thi pháp tr&#, nh&#ng th&#c ch&#t ch&# thích gieo r&#c kh&# đau cho k&# khác, chan r&#i thù h&#n kh&#p n&#i n&#i.

N&#u con ng&#i bi&#t s&#n sàng tha th&# cho ng&#i khác, cũng nh&# đã t&#ng nhi&#u l&#n trong đ&#i, tha th&# cho chính b&#n thân mình, thì c&#nh gi&#i thiên đàng ni&#t bàn c&#c l&#c chính là đây!

Trên cõi đ&#i này, cũng có nh&#ng ng&#i phát tâm xin tha th&# cho ph&#m nhân đã sát h&#i thân nhân c&#a mình, đ&#c kh&#i t&#i ch&#t. T&#i sao nh&# v&#y? B&#i vì, ng&#i đó đã th&#m th&#a hoàn c&#nh, đã th&#u rõ c&#m giác c&#a s&# m&#t mát ng&#i thân nh&# th&# nào, cho nên không mu&#n gia đình ng&#i khác, dù là ph&#m nhân, t&#c là k&# thù, ph&#i lâm vào c&#nh ng&# nh&# v&#y. Th&#ng ch&# có nh&#ng ng&#i đã t&#ng r&#i vào hoàn c&#nh kh&#n kh&#, kh&#n n&#n, m&#i phát tâm c&#m thông, th&#ng xót ng&#i khác. Nh&#ng ng&#i có tâm đ&#i t&# đ&#i bi&# đ&#ng &#y m&#i có cu&#c s&#ng an l&#c, không h&#n thù, không phi&#n n&#o và kh&# đau, đ&#ng th&#i t&#o đ&#c an l&#c cho nh&#ng ng&#i chung quanh. Đó nh&#ng ng&#i hành B&# Tát đ&#o, bi&#t s&#ng v&#i tâm Ph&#t, không ph&#i s&#ng v&#i tâm ma. Đó chính là nh&#ng ng&#i bi&#t s&#ng v&#i Chân Tâm Ph&#t Tánh c&#a mình.

Ngày x&#a, v&# T&# S&# th&# hai m&#i b&#n Aryasimha, tr&#c khi b&# vua K&# Tân chém đ&#u, đã phát nguyện: Ngay khi đ&#c thành đ&#o qu&# sau này, ng&#i đ&#u tiên tôi s&# đ&#, chính là b&# h&#! T&#i sao v&#y? B&#i vì, có g&#p tai n&#n l&#n lao, tai h&#a kh&#ng ng&#i p, th&#m chí m&#t m&#ng, m&#i có th&# ch&#ng

minh trình đ&# tu t&#p c&#a con ng&#i. Không ph&#i chúng ta mong c&#u kh&# n&#n đ&#n đ&# th&# thách công phu tu t&#p c&#a mình. Tuy nhiên, m&#t khi kh&# n&#n x&#y ra, chúng ta bi&#t ngay: đã đ&#n lúc ph&#i tr&# nghi&#p qu&#, t&# nghi&#p nhân, do chính mình t&#o tác, t&# nhi&#u ki&#p tr&#c ho&#c ki&#p này. Cho nên, chúng ta v&#n gi&# đ&#c thái đ&# bình tĩnh th&#n nhiên, ch&#p nh&#n đ&#n tr&# qu&# báo, m&#i là đáng quý, ch&# van xin c&#u nguy&#n, có đ&#c gì đâu?

Trong Kinh A Hàm, Đ&#c Ph&#t có đ&#y:

"Dù có lên non, xu&#ng bi&#n, vào hang,

Nghi&#p báo v&#n theo con ng&#i i nh&# hình v&#i bóng,

Không ai có th&# tránh kh&#i đ&#c".

Ng&#i i th&# gian th&#ng nói r&#ng: "tr&#i kêu ai n&#y đ&#!", ho&#c "l&#i tr&#i tuy th&#a mà không l&#t", chính là nghĩa đó v&#y.

Tuy nhiên có ng&#i i th&#c m&#c: có thù không tr&# sao đáng làm ng&#i i? Chúng ta nên bi&#t: Không có vi&#c gì, trên th&# gian này, t&# nhiên sanh ra, ho&#c là x&#y ra, ngoài lu&#t nhân qu&#. Nói m&#t cách khác:

T&#t c&# m&#i s&# vi&#c đ&#u do nhân duyên sanh ra.

T&#t c&# m&#i s&# vi&#c đ&#u do nhân duyên di&#t đi.

Có ng&#i i ngày nay g&#p v&#n s&# may m&#n, t&#t đ&#p yên vui, làm ăn phát đ&#t, thu&#n bu&#m xuôi gió, nhà cao c&#a r&#ng, con cháu hi&#u th&#o, b&#n bè thân thi&#t, m&#i ng&#i i m&#n th&#ng. Đó chính là ph&#c báo, là k&#t qu&# c&#a cái nghi&#p nhân thi&#n lành, ng&#i i đó gieo t&# nhi&#u ki&#p tr&#c, và trong ki&#p này, cho nên bây gi&# đ&#c h&#ng k&#t qu&# t&#t đ&#p đó. Có ng&#i i ngày nay g&#p nhi&#u xui x&#o, tai n&#n liên miên, th&#m chí ch&#t ng&#i i, tàn t&#t su&#t đ&#i, tr&#c tr&#c tr&#c tr&#, th&#a g&#i ki&#n t&#ng, làm ăn th&#t b&#i, n&#n n&#n t&# tung, nhà tan c&#a nát, con cái hoang đàng, b&#n bè ph&#n phúc, m&#i ng&#i i ghét b&#. Đó chính là nghi&#p báo, là h&#u qu&# c&#a cái nghi&#p nhân b&#t thi&#n, ng&#i i đó gieo t&# nhi&#u ki&#p tr&#c, và trong ki&#p này, cho nên bây gi&# lãnh đ&# h&#u qu&# không t&#t đó.

Trong Kinh A Hàm, Đ&#c Ph&#t có đ&#y:

Đ&#c tri ti&#n th&# nhân, đ&#ng kim th&# gi&# th&#.

Y&#u tri lai th&# qu&#, kim sanh tác gi&# th&#.

Nghĩa là:

Mu&#n bi&#t ki&#p tr&#c mình đã làm gì, hãy nhìn cu&#c s&#ng c&#a mình hi&#n t&#i.

Mu&#n bi&#t ki&#p sau mình s&# ra sao, hãy nhìn vi&#c mình đang làm hi&#n t&#i.

Nếu hôm nay mình d&#t nát nghèo nàn kh&#n kh&, g&#p tai n&#n oán thù liên miên, thì đó là h&#u qu&# c&#a cái nhân t&#o ác nghi&#p và không bi&#t làm vi&#c ph&#c thi&#n tr&#c đây, ch&# không có chuy&#n ân oán, th&#ng ghét tùy t&#n c&#a th&#ng đ&# nào c&. Nếu hôm nay mình thông minh, đ&# ăn đ&# m&#c, g&#p th&#c nhi&#u ân đ&#c, thì đó là k&#t qu&# c&#a cái nhân tu tâm đ&#ng tánh, tích ph&#c tích đ&#c nhi&#u đ&#i tr&#c và đ&#i này. Hôm nay mình đ&#c bình an là qu&# c&#a cái nhân mình không t&#o s&# b&#t an cho k&# khác, dù đó là k&# thù. Hôm nay mình đ&#c h&#nh phúc là qu&# c&#a cái nhân mình không phá ho&#i h&#nh phúc k&# khác, dù đó là k&# thù.

Ng&#i bi&#t tu tâm đ&#ng tánh, giác ng&# đ&#c lu&#t nhân qu&# m&#t cách ch&#c ch&#n, không bao giờ nghĩ đ&#n chuy&#n tr&# thù, đ&#ng nói đ&#n chuy&#n th&#c hi&#n vi&#c tr&# thù. T&#i sao v&#y? B&#i vì, nh&#ng oán thù mình g&#p hôm nay, chính là h&#u qu&# c&#a cái nhân x&#u ác, do chính mình đã t&#o đã gây ra tr&#c đây, ch&# ch&#ng ph&#i ai khác làm, bây giờ mình ph&#i gánh ch&#u. Nếu không sáng t&# đ&#c đ&#u này, con ng&#i c&# mãi chìm đ&#m trong oán thù kh&# đau, trong vòng sinh t&# luân h&#i, bi&#t đ&#n bao giờ m&#i thoát ra đ&#c? Ch&# c&#n giác ng&, bi&#t quay đ&#u l&#i, thì b&#n b&# gi&#i thoát là đây, phi&#n não kh&# đau ch&#m đ&#t!

Chúng ta cũng không nên bi quan v&#i s&# ph&#n đã an bài, ch&#p nh&#n cái g&#i là đ&#nh m&#nh, hay đ&#nh m&#ng, hay s&# m&#ng. Trái l&#i, chúng ta có th&# tích c&#c chuy&#n hóa cu&#c đ&#i c&#a mình, s&#a đ&#i cái nhân đã gieo, đã t&#o tr&#c kia. Tùy theo "cái nhân" là h&#t gì&#ng lo&#i nào, sau khi đ&#c gieo xu&#ng đ&#t, ph&#i ch&# đ&# th&#i ti&#t nhân duyên, m&#i g&#t hái "cái qu&#" c&#a nó, có khi s&#m t&#c th&#i, cũng có khi tr&# mu&#n. Có khi g&#t ph&#i qu&# chanh chua, nh&#ng có th&# đem bán đi, mua qu&# cam ng&#t.

Đó là tr&#ng h&#p chúng ta đã "l&#" gieo nhân x&#u, ki&#p tr&#c hay ki&#p này, nh&#ng nh&# g&#p đ&#c thi&#n tri th&#c nh&#c nh&, khai ng&, khu&#n khích, chúng ta bi&#t ph&#c thi&#n, quay tr&# v&# chánh đ&#o, chuy&#n ba nghi&#p thân kh&#u ý x&#u ác, thành ba nghi&#p thanh t&#nh thi&#n lành, làm nhi&#u vi&#c ph&#c đ&#c, tu tâm đ&#ng tánh, chúng ta có th&# g&#t "qu&# t&#t", hay ít ra cũng gi&#m b&#t đ&#c "qu&# x&#u". Ch&#ng h&#n nh&#: chuy&#n l&#n hóa nh&, chuy&#n nh&# hóa không. Ví nh&# gieo nhân bi&#t ti&#t ki&#m, con ng&#i có th&# g&#t qu&# giàu có, hay ít ra cũng gi&#m b&#t đ&#c n&# x&#a đó v&#y. Ví nh&# bi&#t ch&#u khó h&#c hành, cũng có ngày đ&# đ&#t, thành danh, hay ít ra cũng b&#t ngu đ&#t h&#n tr&#c, trí tu&# nh&# đó sáng t&# h&#n.

Trong Kinh Hoa Nghiêm, Đ&#c Ph&#t có đ&#y: "Nh&#t thi&#t duy tâm t&#o".

Nghĩa là t&#t c&# m&#i s&# m&#i vi&#c trên th&# gian đ&#u do tâm c&#a chúng ta t&#o ra. Mu&#n có qu&# thiên đ&#ng trong tâm, chúng ta hãy gieo nhân t&# bi h&# x&, bác ái v&# tha, thi ân b&# đ&#c, dĩ ân báo oán. Gieo nhân ích k&, h&#n thù, tham lam, sân h&#n, si mê, nh&#t đ&#nh g&#t qu&# đ&#a ng&#c trong tâm, phi&#n não kh&# đau, ch&#c ch&#n không sai, ch&# có s&#m hay mu&#n mà thôi.

Trong sách có câu:

Thiên đ&#ng đ&#a ng&#c hai bên.

Ai ng&# thì nh&, ai mê thì sa.

Thiên đ&#ng ch&#ng ch&#a qu&# ma.

Ai ngờ đời tâm thiếp tìm ra thiên đường.

Chúng ta đã thấu hiểu lý lẽ chân thật của cuộc đời là vô thường, không có gì tồn tại vĩnh viễn, không có gì là tự nhiên sanh. Luật nhân quả áp dụng trong ba thế: quá khứ, hiện tại, và lai.

Sinh sống thì sống. Nhân nào thì quả nấy. Gieo gió thì gặt bão. Có lửa thì có khói. Cuộc nguy hiểm khôn vãi chài đem lại sự bình an tâm hồn tạm thời mà thôi. Bình an thực sự chỉ có cho người thiếp tâm. Thiên đường hay địa ngục, tuy là hai tâm trạng khác nhau, nhưng tất cả thực sự chỉ là các trạng thái trong tâm tâm của tất cả chúng ta mà thôi. Cũng ví như biển động hay biển lặng, đều là hai trạng thái của biển mà thôi vậy.

Có đời thực quan trọng, đó là: "Con người thế nào ai hiểu như thế và ghét ai hiểu như thế?". Nếu như đời có hai: mình thế nào ai hiểu như thế, thế nào thế nào con người sẽ đáp: thế nào cha mẹ hiểu như thế, hoặc thế nào vợ hay chồng hiểu như thế, hoặc thế nào con cái hiểu như thế. Tuy nhiên, trên thực tế, nếu như người thân đó làm chuyện gì méch lòng trái ý, hoặc không có tình thế nào yêu đáp lại như mình mong muốn, thậm chí còn đem lòng thế nào yêu kẻ nào khác, con người sẽ đời lòng thế nào yêu hiểu như thế thành ra thù ghét hiểu như thế! Như vậy, thực sự con người trên thế gian này thế nào chính bản thân mình hiểu như thế, chỉ không phải người nào khác!

Còn nếu như đời có hai: mình thù ghét ai hiểu như thế, thế nào thế nào con người sẽ đáp: thù kẻ này hiểu mình, ghét người kia hiểu mình, hiểu như thế. Tuy nhiên, trên thực tế, con người thù ghét chính bản thân mình hiểu như thế, chỉ không phải người nào khác! Tại sao vậy? Bởi vì, con người vì lòng tham lam vô hạn, vì tiền bạc vì quyền lợi, dù biết hậu quả không tốt sẽ đến với mình. Bởi vì, con người vì lòng sân hận vô biên, vì tiền bạc vì quyền lợi, dù biết hậu quả hiểm nguy sẽ đến với mình. Bởi vì, con người vì lòng si mê vô cùng, vì tiền bạc vì quyền lợi, dù biết hậu quả khó lường sẽ đến với mình.

Nghĩa là con người thù ghét chính bản thân mình hiểu như thế, bởi vì sẽ vô minh thế nào hiểu đời hiểu như thế, cho nên luôn luôn duyên theo cảnh nh trần, tiền bạc vì quyền lợi không ngừng, do đó lãnh đời nghiệp báo, hậu quả nghiệp nhân, trầm luân sanh tử, mà vẫn không thức tỉnh tìm đường giải thoát!

Còn như có đời: "Người chê ta mà chê phải tức là thù ta. Người khen ta mà khen phải tức là bạn ta". Đời và người đời, quan niệm này quả là kim châm cho bậc quân tử, trong việc xử thế đời. Tuy nhiên, đời và người đời biết tu tâm dưỡng tánh, theo quan điểm của Đạo Phật, người khác khen hay chê, dù phải hay không phải, chúng ta đều tôn trọng họ như bậc thầy lành hoặc bậc tử. Còn hơn thế nữa, chúng ta nhìn họ như như người bậc bậc tất. Tại sao vậy? Bởi vì, người giúp đỡ phụng dưỡng tiễn cho mình tu tập, hoặc pháp lợi sanh, cũng như người chuyên phá rối, bậc hành động cũng như bậc lợi nói, đều là bậc "thiện hữu tri thức" của mình.

Hàng người thế nào thế nào ví như bậc tất thu nhận họ, chúng họ như thầy dạy họ hay bậc hữu họ giúp đỡ chúng ta, thế nào ban cho họ như người khen thế nào thế nào tình, đúng lúc, đúng khuynh khích, đời viên tinh thần, hoặc chê trách hay quả phạt với tất cả tâm lòng từ bi, vì sự tiến bộ

c&#a chúng ta, ch&# không vì b&#n ngã c&#a h&#. H&#ng ng&#&#i th&# hai đ&#&#c ví nh&# b&# tát ngh&# ch h&#nh, ch&#ng h&#n nh&# giám kh&#o tr&#&#ng thi hay tr&#&#ng đ&#i. Nh&#ng ng&#&#i này nhi&#u khi khen chê không ph&#i lúc, không ph&#i vì thi&#n tâm, l&#i có đ&#ng ý, ác tâm, không ph&#i vì chúng ta, mà vì b&#n ngã c&#a h&#.

Nh&# h&#ng ng&#&#i th&# nh&#t, chúng ta có đ&#&#c s&# hi&#u bi&#t, có đ&#&#c ki&#n th&#c, đ&#t đ&#&#c giác ng&#, v&#ng tâm tu h&#c, bi&#t đ&#&#ng ngay l&# ph&#i đ&# noi theo. Nh&# h&#ng ng&#&#i th&# hai, chúng ta có đ&#&#c b&#ng c&#p &# đ&#i, n&#u v&#&#t qua đ&#&#c s&# kh&#o h&#ch và thi đ&#u, ho&#c chúng ta bi&#t đ&#&#c trình đ&# tu tâm đ&#&#ng tánh c&#a mình đã đ&#n đâu, đ&#t đ&#&#c trình đ&# nào, ch&#n tr&#u t&#i giai đ&#n th&# m&#y.

Theo kinh đ&#n nhà Ph&#t, s&#ng &# trên cõi đời này, ng&#&#i nào cũng th&# nh&#n b&#n th&# &#n l&#n, lúc nào cũng ph&#i nên bi&#t lo đ&#n đ&#p, b&#ng s&# cung kính, cúng đ&#&#ng và ph&#ng s&#. B&#n th&# &#n l&#n, cũng g&#i là t&# tr&#ng ân, đó là: 1. &#n cha m&# 2. &#n chúng sanh 3. &#n qu&#c gia 4. &#n Tam B&#o.

1. Cha m&# sanh thành đ&#&#ng đ&#c r&#t kh&# công, c&#c nh&#c, trong nhi&#u năm tháng dài, chúng ta m&#i có đ&#&#c nh&# ngày nay. Ng&#&#i bi&#t tu tâm đ&#&#ng tánh, ph&#i báo đ&#p &#n cha m&#, b&#ng s&# cung kính, ph&#ng đ&#&#ng v&#t ch&#t cũng nh&# tinh th&#n, nh&#ng quan tr&#ng h&#n c&#, chính là giúp đ&# cha m&# hi&#u bi&#t Chánh Pháp, s&#m ng&# Chánh Đ&#o, vĩnh vi&#n thoát ly phi&#n n&#o kh&# đau, s&#ng đ&#i an l&#c h&#nh phúc. Ch&# vì bệnh v&#c v&# con, bệnh v&#c ch&#ng con, ho&#c ch&# vì m&#t l&#i khi&#n trách, m&#t s&# b&#t nh&# ý, ch&#ng h&#n nh&# cha m&# chia c&#a c&#i không đ&#ng đ&#u nh&# ý mu&#n, nhi&#u ng&#&#i trên th&# gian này ph&#i s&#ch t&#t c&# nh&#ng ân nghĩa c&#a cha m&# t&# x&#a đ&#n nay, t&# cha b&# m&#, không nuôi không đ&#&#ng, không th&#m săn sóc, không h&# thăm vi&#ng, không mu&#n nhìn nh&#n, đôi khi còn tr&# m&#t oán thù, th&#m chí sát h&#i, tranh giành tài s&#n! Đó là tr&#ng t&#i hàng đ&#u trong ngũ ngh&#ch t&#i.

2. Chúng ta đang s&#ng trong xã h&#i, t&#c là có vô s&# chúng sanh s&#ng chung quanh, giúp đ&# chúng ta đ&# m&#i ph&#&#ng đ&#n, v&#t ch&#t cũng nh&# tinh th&#n. Ch&#ng h&#n nh&# nh&# ng&#&#i nông dân chúng ta có c&#m ăn, nh&# ng&#&#i công nhân chúng ta có áo m&#c, có xe đi, có đ&# dùng, có nhà &#. Ch&#ng h&#n nh&# nh&# ng&#&#i th&#y thu&#c, y tá, s&#c kh&#e chúng ta đ&#&#c chăm sóc, nh&# ng&#&#i th&#y giáo, ki&#n th&#c chúng ta đ&#&#c m&# mang, trí tu&# sáng su&#t. Đó là ch&#a k&# tr&#u bò cày ru&#ng, con ng&#a kéo xe, con chó gi&# nhà, l&#c đà v&#n chuy&#n. Ng&#&#i bi&#t tu tâm đ&#&#ng tánh, ph&#i báo đ&#p &#n xã h&#i, b&#ng s&# si&#ng năng làm vi&#c, giúp ng&#&#i giúp đ&#i, làm t&#t c&# m&#i s&# m&#i vi&#c ích l&#i cho m&#i ng&#&#i, không phung phí th&#c ph&#m, s&#n ph&#m, c&#a c&#i, v&#t đ&#ng, dù do chính mình b&# ti&#n ra mua. T&#i sao v&#y? B&#i vì, đó là công lao c&#a xã h&#i, và nhi&#u ng&#&#i khác đang thi&#u th&#n, nhi&#u chúng sanh khác đang c&#n nh&#ng th&# đó, dùng không h&#t thì đem cho, không nên phí c&#a!

3. Chúng ta s&#ng trong m&#t qu&#c gia thái bình th&#nh tr&#, có nhi&#u phúc l&#i xã h&#i, c&#m no áo &#m, sung túc ti&#n nghi, an c&# l&#c nghi&#p. Ng&#&#i bi&#t tu tâm đ&#&#ng tánh, ph&#i báo đ&#p &#n qu&#c gia, b&#ng s&# c&# g&#ng làm m&#t ng&#&#i dân l&#&#ng thi&#n, làm ng&#&#i có l&#&#ng tâm ch&#c nghi&#p, góp ph&#n xây đ&#ng đ&#t n&#&#c, không phá r&#i tr&#t t&# tr&# an c&#a xã h&#i, không gây đau kh&# cho nh&#ng ng&#&#i khác s&#ng chung quanh, không làm nh&#ng chuy&#n l&#i mình h&#i ng&#&#i, không l&#i đ&#ng k&# h&# c&#a lu&#t pháp đ&# h&#i ng&#&#i, ki&#m ti&#n b&#c tri&#u, s&#ng cho sung s&#&#ng, không vi&#t th&# r&#i, không đ&#m b&# th&#c, không ch&#c b&# g&#o, không t&#o tranh ch&#p, không gây oán thù. Minh mu&#n n s&#ng đ&#i an l&#c h&#nh phúc, nên giúp đ&# ng&#&#i khác cũng s&#ng an l&#c h&#nh phúc nh&# mình. Nh&# đó tâm trí đ&#&#c thanh t&#nh, s&#ng đ&#&#c an vui, th&#c v&# cõi lành, c&#c l&#c thiên đ&#ng, kh&#i s&# đ&#a

Ân oán cõi đời

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Hai, 23 Tháng 8 Năm 2010 07:40

ng&#c, không c&#n chúc t&#ng, &# trên m&#t báo!

4. Sau h&#t trên h&#t, nh&#ng ng&#i tr&#i đời, dù già hay trẻ, th&#y đ&#c vô th&#ng, hi&#u bi&#t nhân qu&#, t&#i nghi&#p ph&#c báu, có đ&#c chánh ki&#n, hành bát chánh đ&#o, do &#n Tam B&#o, ch&# d&#y th&#c rành, giúp đ&# chúng sanh, thoát ly sanh tử, luân h&#i nghi&#p báo, tránh kh&#i kh&# đau, hãy mau th&#c t&#nh, tu tâm đ&#ng tánh, đ&#ng đ&#i đ&#n ngày, nh&#m m&#t xuôi tay, ch&#ng may ph&#i đ&#a, vào ba đ&#ng ác, đ&#a ng&#c ng&# qu&#, ho&#c là súc sanh, không ai c&#u đ&#c, dù có ni&#m Ph&#t, cho đ&# m&#i ti&#ng, ho&#c m&#i ngàn ti&#ng, cũng v&#y mà thôi, đã quá mu&#n rồi! Ng&#i bi&#t tu tâm đ&#ng tánh, ph&#i báo đáp &#n Tam B&#o, b&#ng s&# tinh t&#n tu t&#p, cung kính cúng đ&#ng, b&#ng cách đ&#ng nghi&#p và chuy&#n nghi&#p, ch&#m đ&#t t&#o t&#i t&#o nghi&#p, b&#ng cách giúp đ&# ng&#i khác tu tâm đ&#ng tánh, t&# giác giác tha, giác h&#nh viên mãn.

Tóm l&#i, chuy&#n ân oán là chuy&#n dài c&#a con ng&#i, c&#a cõi đời phi&#n não kh&# đau, nói mãi không bao gi&# cùng. Cho dù su&#t đời, chúng ta luôn luôn, làm chuy&#n ân nghĩa, cho b&#t c&# ai, nh&#ng n&#u ch&# c&#n, m&#t l&#n mà thôi, t&# ch&#i giúp ng&#i, l&#p t&#c chúng ta, g&#p ngay oán thù! Ng&#i đời ph&#i s&#ch t&#t c&# nh&#ng gì t&#t đ&#p ng&#i khác đã làm cho h&#, trong su&#t m&#t kho&#ng th&#i gian dài, ch&# ghi nh&# m&#t vi&#c b&#t nh&# ý sau cùng mà thôi, xong rồi đ&#t đời!

Trên cõi đời này, ch&# "Ân" ít g&#p, ch&# "Oán" kh&#p n&#i. Chính vì nh&#ng quan ni&#m nh&# v&#y, cho nên con ng&#i luôn luôn lẫn l&#n trong sanh tử luân h&#i, trong phi&#n não kh&# đau, vay tr&# tr&# vay, tri&#n miên su&#t đời, không bao gi&# dứt.

Trong kinh sách, Ch&# T&# có d&#y:

Tác h&#u nghĩa s&#. Th&# t&#nh ng&# tâm.

Tác vô nghĩa s&#. Th&# cu&#ng lo&#n tâm.

Cu&#ng lo&#n tùy tình ni&#m. Lâm chung b&# nghi&#p khiên.

T&#nh ng&# b&#t do tình. Lâm chung năng chuy&#n nghi&#p

Nghĩa là:

Làm vi&#c có nghĩa, đem l&#i an l&#c h&#nh phúc, cho mình và cho ng&#i. Là tâm t&#nh ng&#.

Làm vi&#c vô nghĩa, đem l&#i phi&#n não kh&# đau, l&#i mình h&#i ng&#i. Là tâm cu&#ng lo&#n.

Cu&#ng lo&#n theo tình ni&#m: th&#ng ghét ân oán. Lâm chung b&# nghi&#p lỗi.

T&#nh ng&# không theo tình, tâm bình tĩnh th&#n nhiên. Lâm chung chuy&#n đ&#c nghi&#p.